

Kandydaci do tytułu „Polak Roku 2014”

Kandydaci do zaszczytnego tytułu „Polak Roku 2014”

Fotomontaż Marian Paluszkiewicz

Już wiadoma jest dziesiątka finalistów kandydujących do zaszczytnego tytułu „Polak Roku 2014”. Osoby te po długich obradach w redakcji „Kuriera Wileńskiego” wytypowała wczoraj, 13

listopada, Kapituła Plebiscytu Polak Roku.

Jest to już 17. edycja tego popularnego, organizowanego przez nasz dziennik plebiscytu, który ma na celu uhonorowanie najbardziej zasłużone

osoby dla spraw polskich na Litwie.

Kapituła tradycyjnie składała się ze zwycięzców plebiscytów Czytelników poprzednich lat.

str. 4 >>

Nauczyciele strajkują, bo twierdzą, że mało zarabiają

Na tle nędznych litewskich zarobków, to płace pedagogów może i wyglądają przyzwoicie, lecz w kontekście europejskim Litwa wypada najgorzej.

Mniej od litewskich nauczycieli zarabiają tylko ich rumuńscy koledzy, dlatego przed dwoma tygodniami pracowni-

cy litewskich szkół przyszli pod Ministerstwo Oświaty i Nauki. Od ministra żądali większych płac i lepszego finansowania. Miałyby to być przewidziane w przyszłorocznym budżecie, na którego temat w parlamencie właśnie toczy się dyskusja.

Ostrzegli ministra, że jak nie usłyszy ich żądań, to za dwa

tygodnie przerwą pracę w ramach strajku ostrzegawczego.

Minister nie usłyszał i nawet nie słuchał, bo w tym czasie udał się na urlop. Pedagodzy spełnili swoją groźbę i wczoraj 13 października, przeprowadzili 2-godzinny strajk ostrzegawczy.

str. 5 >>

POGODA

Nieco popada, nadal będzie chłodno. W piątek w dzień możliwy niewielki deszcz, temperatura od 4 do 9 st.

W sobotę w nocy plus 2-5 st., w dzień 5-6 z lokalnymi przelotnymi opadami.

W niedzielę pogoda bez większych zmian, w nocy nieco chłodniej — od 1 do 4 st. powyżej zera.

W NUMERZE

Nowa ustawa: nazwiska i nazwy tylko po litewsku

Str. 3

Pierwszoklasiści złożyli ślubowanie

Str. 11

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

Projekt „Europejczycy, Polacy, Obywatele”: Temat VI: Konflikty międzynarodowe

John Fitzgerald Kennedy, prezydent Stanów Zjednoczonych w latach 60., wypowiedział kiedyś słowa, które powinny dać do myślenia każdemu z nas: „Ludzkość musi położyć kres wojnie, bo inaczej wojna położy kres ludzkości”. Współcześnie władze państwowe, by uniknąć konfliktów zbrojnych, starają się rozwiązać zaistniałą sytuację kryzysową metodami pokojowymi, np. poprzez negocjacje. Jednak czasami, gdy strony nie chcą rozmawiać i nie widzą pokojowej możliwości rozwiązania sporu, dochodzi do konfliktów zbrojnych.

Konflikty zbrojne w krajach demokratycznych zdarzają się rzadko. Inna jest sytuacja w państwach autorytarnych, w których niezadowolone społeczeństwa może doprowadzić do protestów, a nawet wojny domowej. Czasem takie konflikty uzyskują też pomoc i wsparcie z zewnątrz — od ugrupowań z innych państw lub nawet oficjalnych władz innego państwa.

Taka sytuacja ma dziś miejsce na Ukrainie, gdzie ugrupowania separatystyczne na wschodzie Ukrainy popierane są przez Rosję.

Współcześnie demokratyczne państwa starają się zabezpieczyć na wypadek wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa w państwie. Państwa starają się również nie pozostawać bierne, gdy zauważają możliwość wystąpienia konfliktu oraz narażenia życia ludności w sąsiednim państwie. Jednym z państw, które często podejmuje interwencje militarne na różnych częściach globu, są Stany Zjednoczone. W pomoc obszarom objętym konfliktami angażuje się m. in. NATO (Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego) — sojusz polityczno-wojskowy oraz

ONZ (Organizacja Narodów Zjednoczonych). NATO pomaga w sposób militarny, ONZ dba przede wszystkim o pomoc humanitarną (m. in. personel medyczny, leki, ubrania).

Na arenie międzynarodowej w rozwiązywanie konfliktów zbrojnych i niesienie pomocy humanitarnej państwom stara się również Unia Europejska. Przed laty organizacja ta

finansowane przez państwa członkowskie UE, a rozpoczęte są na oficjalną prośbę zainteresowanego państwa. UE nie dąży do tego, aby stać się mocarstwem wojskowym, a do tego, aby rozładować konflikty także poprzez eksportowanie praw i procedur, pomoc gospodarczą, a także próby budowania państwowości. W czasie niektórych misji prowadzonych przez UE, przedstawiciele władz, insty-

pokojowych NATO, OBWE (Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie) czy ONZ. Litwini brali udział w misjach na Bałkanach, w Bośni i Hercegowinie, Albanii, na terenie Kosowa (1), Macedonii, Afganistanie (290 osób), Pakistanie, Gruzji oraz Iraku. Brali również udział w państwach na kontynencie afrykańskim — w Somalii (20) oraz Mali (2). Zgodnie z podjętą przez władze decyzją, żołnierze z Litwy opuścili teren Afganistanu w terminie — do końca 2013 roku.

Konflikty są niebezpiecznym zjawiskiem mogącym rozpocząć się w jednym państwie, ale w bardzo szybkim tempie rozprzestrzenić się również na pobliskie państwa oraz regiony, stwarzając zagrożenie życia ich mieszkańcom. Dlatego też stabilizacja niezadowolonego społeczeństwa, prewencja przed konfliktami narodowymi i etnicznymi, sporami terytorialnymi oraz działalnością grup separatystycznych jest dla władz jednym z najważniejszych zadań w utrzymaniu stabilności i bezpieczeństwa w swoim państwie oraz najbliższym regionie.

Ze względu na błąd, jaki pojawił się przy zadawaniu pytania do tematu V „Globalizacja”, podajemy nowe pytanie i termin nadsyłania odpowiedzi przesuwamy na 19 listopada. Prawidłowe pytanie do tematu V brzmi: Czy odczuwasz skutki globalizacji? Podaj przykłady. Zadajemy również pytanie do tematu VI „Konflikty międzynarodowe”. Pomyśl! W jaki sposób religie mogą pozytywnie lub negatywnie wpływać na pokój na świecie. Do 19 listopada zamieść swoje odpowiedzi na forum www.wos.efhr.eu i wygraj słuchawki.

Ugrupowania separatystyczne na wschodzie Ukrainy popierane są przez Rosję
Fot. archiwum

próbowała tworzyć swoje jednostki wojskowe — unijne siły szybkiego reagowania w liczbie 60 tys. żołnierzy, jednak ostatecznie to się nie udało. Dzisiaj większa uwaga UE skierowana jest na gospodarkę, a nie na wojskowe aspekty. Niemniej żołnierze z państw członkowskich UE biorą udział w misjach cywilnych i wojskowych na całym świecie. Najwięcej takich misji miało miejsce w Afryce Północnej oraz na Bałkanach.

Każda z misji organizowanych przez UE otrzymuje specjalną nazwę — np. operacja wojskowa w Macedonii w latach 2003-2006 nosiła nazwę „Concordia”, a w Demokratycznej Republice Konga — „Artemis” (2003 r.). Warto też pamiętać, że operacje wojskowe i cywilne są

tucji państwowych i inne osoby mające zająć ważne miejsce w strukturach państwowych nauczani są m. in. tego, jak ma funkcjonować demokratyczne państwo. Jest to ważne, gdyż bez zdobycia odpowiedniej wiedzy nowe osoby mające zasiąść w strukturach państwa mogą być nadal nieświadome swoich funkcji i znów może dojść do sytuacji konfliktowej. Na przykład — celem misji cywilnej w Kosowie w 2008 r. było zbudowanie struktur państwowych i wprowadzenie zasad prawa.

Żołnierze z Litwy również biorą udział w misjach wojskowych i utrzymania pokoju nawet pomimo tego, że na Litwie nie ma już obowiązkowej służby wojskowej. Żołnierze litewscy brali niezwykle aktywny udział w misjach

W pakieńskiej szkole święto Polski w duchu radości

W dniu 11 listopada cieszą się serca milionów Polaków mieszkających zarówno w kraju jak i poza jego granicami. Święto Niepodległości Polski jednoczy wszystkich rozproszonych po całym świecie. Cieszymy się, że tak znaczące święto narodowe uczniowie i nauczyciele Szkoły Podstawowej im. Czesława Miłosza w Pakieniu przeżyli w duchu radości i głębokiego patriotyzmu, a jednocześnie dymy z tego, że jest się Polakiem i tym samym dołączyli się do wielkiej rzeszy ludzi, którym to święto wiele znaczy.

Już o 9 rano zgromadziliśmy się w auli szkolnej, by obejrzeć patriotyczny program artystyczny pod hasłem „Polska – święte twe imię”

Na początku cała sala zagrziała od „Mazurka Dąbrowskiego”; zwłaszcza miło było słyszeć, jak młodszy uczniowie, co jest tchu w piersiach, śpiewali kolejne zwrotki hymnu.

Mieliśmy też okazję obejrzeć krótką inscenizację przedstawiającą matkę i obrazonego synka, którego w szkole przezwano: „Jaś – data historyczna”. Następnie obejrzeliśmy kilkuminutowy film dokumentalny, przedstawiający smutny okres rozbiórów, kolejne zrywy niepodległościowe i wreszcie zwycięstwo i radosny Dzień Niepodległości.

Wysłuchaliśmy zatem wiązanek pięknych strof poetyckich o głębokiej i podniosłej treści, ilustrującą dążenia Polaków ku jednemu celowi – wolności. Cały montaż przeplatany był od lat śpiewanymi piosenkami: „Przybyli ułani pod okienko”, „Maszerują strzelcy”, „Płynie Wisła, płynie”. A płynęły one z ust uczniów młodszych klas, któ-

Święto narodowe uczniowie i nauczyciele Szkoły Podstawowej im. Czesława Miłosza w Pakieniu przeżyli w duchu radości i głębokiego patriotyzmu

rym wtórowali wszyscy zgromadzeni na sali.

Święto Niepodległości Polski, a również inne święta, które są w kalendarzu szkolnym, pozostawiają niezatar-

ty ślad w sercach młodego pokolenia. Dzięki nauczycielom i rodzinie rozwija się w uczniach poczucie tożsamości narodowej, które może zapoczątkować nawet odśpiewa-

nie piosenki patriotycznej.

Dziękuję całej społeczności szkoły za wspólnie przeżyte święto.

Olga Wołkowicka
polonistka

KURIER WILEŃSKI

WOS 2014

EFHR

Europejska Fundacja Praw Człowieka uprzejmie zaprasza do udziału w projekcie kształcenia obywatelskiego wśród polskiej młodzieży na Litwie

„Europejczycy, Polacy, Obywatele”

Ucz się przedmiotu „wiedza o społeczeństwie” w innowacyjny sposób i wygraj nagrody!

Jesteś uczniem 9-12 klasy?

Zarejestruj się na stronie <http://wos.efhr.eu/>

Wskaż swoją szkołę i nauczyciela z wiedzy o społeczeństwie. W każdy piątek czytaj artykuły w **Kurjerze Wileńskim** i w każdą środę o godz. 17:40 słuchaj audycji w radiu **Znad Wilii**. Bierz również udział w co tygodniowych konkursach. **3-5 grudnia** rozwiąż test w Internecie i wygraj atrakcyjne nagrody!

Bądź świadomym obywatelem!

Więcej informacji oraz artykuły i audycje są dostępne na stronie <http://wos.efhr.eu/>